

خارج الفقہ

۴-۱۱-۱۴۰۱ فقه اکبر ۲

۵۵

(مکتب و نظام قضایی اسلام)

دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

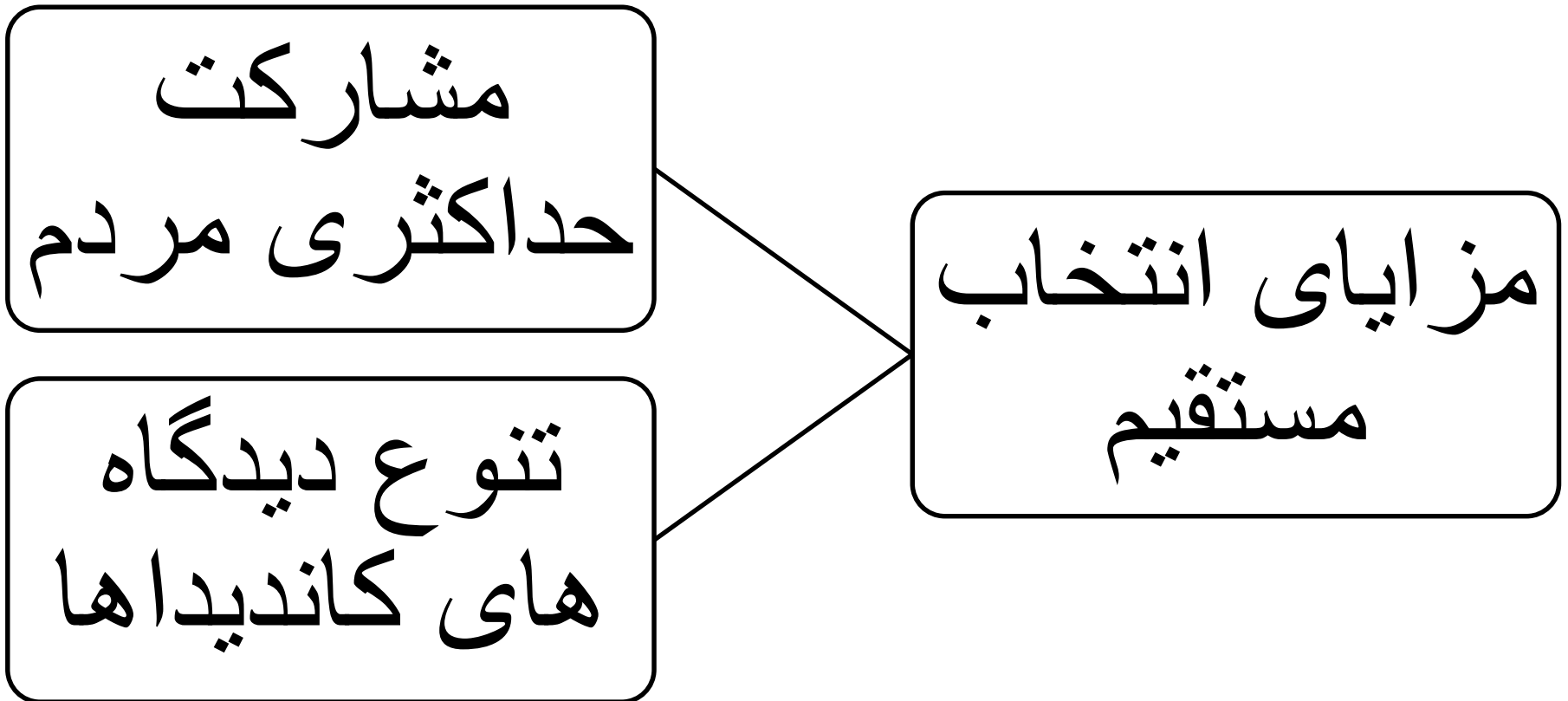
امکان‌النصب العام

- با این وصف، مردم، حتی بنا بر نظریه‌ی انتصاب، نقش محوری در تعیین رهبر دارند و هر چند مشروعیت حکومت فقیه از سوی شارع مقدس و امامان معصوم‌علیهم‌السلام است و برخاسته از انتخاب مردم نیست، ولی نقش مردم تنها در کارآمدی نظام و اجرای منویات رهبر خلاصه نمی‌شود، (۱۷۴) بلکه آنها هستند که با گزینش «فقیه واجد شرایط» به شیوه‌ی مستقیم یا غیر مستقیم مصداق ولی امر و زمامدار جامعه را تعیین می‌کنند و برای او امکان انجام این وظیفه را فراهم می‌آورند.

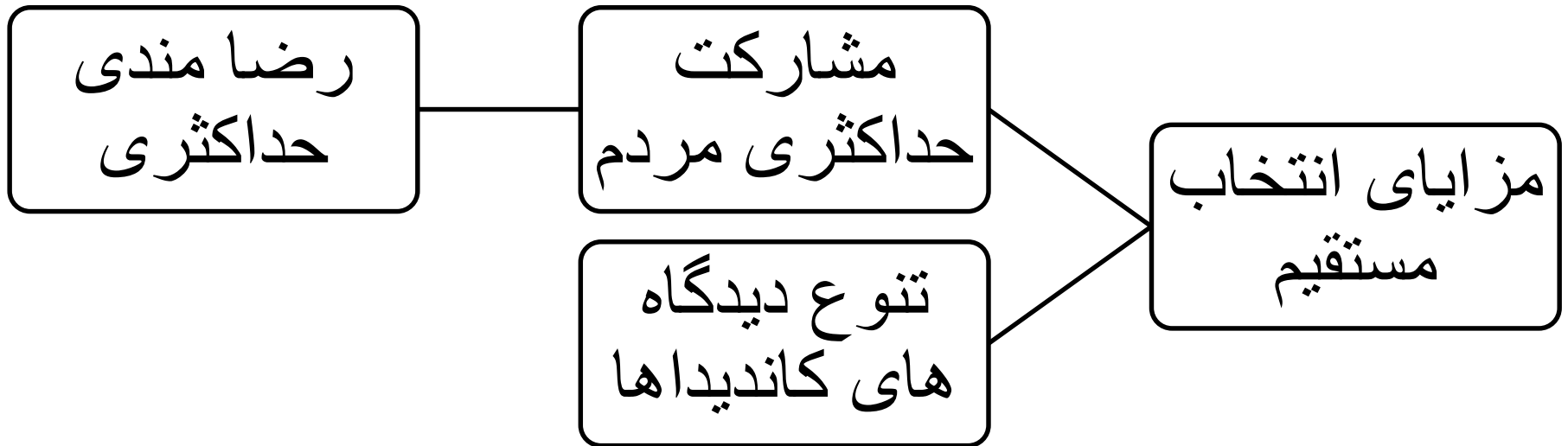
ولایت و دیانت (جستارهایی در اندیشه‌ی نظام سیاسی
اسلام)، مهدی هادوی تهرانی، صص ۱۰۲-۱۱۱

مزایای انتخاب مستقیم

- مزایای انتخاب مستقیم
 - مشارکت حداکثری مردم
 - رضا مندی حداکثری
 - تنوع دیدگاه های کاندیداها

مزایای انتخاب مستقیم

نظریه های مشارکت سیاسی

- بطور کلی در تبیین مشارکت سیاسی دو نظریه ابزاری و تکاملی وجود دارد:

نظریه های مشارکت سیاسی

• ۱- نظریه ابزارى؛

- در این نظریه مشارکت را **وسیله ای** برای یک هدف یعنی برای دفاع یا پیشبرد یک فرد یا گروهی از افراد در برابر جباریت و استبداد در نظر می گیرند.

نظریه های مشارکت سیاسی

- بنابراین نظریه پردازان ابزارگرا استدلال می کنند که افراد بهترین داور منافع خودشان هستند، **حکومتی که مردم در آن مشارکت داشته باشند کارآمدتر است.**
- افرادی که از تصمیمات تأثیر می پذیرند حق دارند در گرفتن تصمیمات مشارکت داشته باشند و مشروعیت حکومت بر مشارکت استوار است. وارثان نهایی نظریه ابزاری فایده گرایان و کثرت گرایان هستند.

نظریه های مشارکت سیاسی

- ۲- نظریه تکاملی؛
- طرفداران این نظریه استدلال می کنند که **شهروند** آرمانی، یک **شهروند مشارکت کننده** است و بنابراین مشارکت، اعمال مسئولیت اجتماعی در نظر گرفته می شود.

نظریه های مشارکت سیاسی

- مشارکت یک تجربه **یادگیری** است که شهروندان را نه تنها آگاه از **حقوق** خود بلکه آگاه از **وظایف** و مسئولیت هایش پرورش می دهد.
- چنین دیدگاهی در نوشته های ارسطو، جان استوارت میل، دوتوکویل و روسو یافت می شود و نیز بخش مهمی در اندیشه های محافظه کارانه و سوسیالیستی است.

نظریه های مشارکت سیاسی

• نکته مهمی که در پیرامون مسئله «مشارکت سیاسی» مطرح است این است که مشارکت سیاسی باید آگاهانه، خودجوش، سازمان یافته، آزادانه و مبتنی بر علایق فردی، گروهی و صنفی باشد.

• بنابراین مشارکت سیاسی باید آزادانه، آگاهانه و مبتنی بر حق شهروندی باشد. مشارکتی که پیرومنشانه باشد مشارکت سیاسی به معنای دقیق کلمه و مورد مطلوب در دموکراسی ها نیست.